

Anvendt retsfor skrift

[Se detaljeret overblik](#)

[LOV nr 572 af 19/12/1985 § 2](#)

Opfølgning / Opfølgning til

GÆLDENDE

FOU nr 2001.549

Folketinget

[Yderligere oplysninger >](#)

Resume

Resumé

En journalist klagede over et afslag på aktindsigt i en skoleinspektørs fratrædelsesaftale. Begrundelsen for afslaget var at kommunen ikke mente skoleinspektøren var omfattet af chefbegrebet i offentlighedslovens § 2, stk. 3, 2. pkt.

Såvel Indenrigsministeriet som Justitsministeriet havde udtalt at de var mest tilbøjelige til at mene at skoleinspektøren var omfattet af bestemmelsen.

Ombudsmanden udtalte at den pågældendes stilling, både i henseende til ledelsesbeføjelser, lønforhold og placering i det administrative hierarki, kunne sidestilles med de stillinger som efter lovens forarbejder var omfattet af chefbegrebet. Det var klart ombudsmandens opfattelse at stillingen som skoleinspektør måtte betragtes som omfattet af chefbegrebet. (J.nr. 2001-0052-801).

Aktindsigt i skoleinspektørs personalesag. Chefbegrebet

En journalist, A, klagede over at X Kommune havde afslået at give aktindsigt i en fratrædelsesaftale for en skoleinspektør.

Det fremgik af sagen at A i brev af 30. september 1998 anmodede X Kommune om aktindsigt i sagen vedrørende uansøgt afsked af skoleinspektør B.

Kommunen afslog i brev af 30. september 1998 anmodningen under henvisning til at skoleinspektøren ikke var omfattet af chefbegrebet i offentlighedslovens § 2, stk. 3.

A klagede til Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt som i sin udtalelse af 23. april 1999 anførte at meget talte for at B var omfattet af offentlighedslovens chefbegreb. Tilsynsrådet kunne dog ikke fastslå at kommunen havde handlet klart ulovligt, og foretog sig derfor ikke mere i sagen.

Kommunen fastholdt afslaget i brev af 29. april 1999.

A indbragte herefter sagen for Indenrigsministeriet som bad Justitsministeriet om en udtalelse. Af Justitsministeriets udtalelse af 15. oktober 1999 fremgår bl.a. følgende:

”3. Som det fremgår af pkt. 1 ovenfor, indeholder offentlighedsloven ikke nogen definition af chefbegrebet i lovens § 2, stk. 3, 2. pkt.

I forarbejderne til loven er det bl.a. anført, at chefbegrebet – for så vidt angår ansatte i den almindelige statslige og kommunale forvaltning – omfatter kontorchefer og derover. Derimod vil f.eks. fuldmægtige og kontorpersonale ikke være omfattet.

Det anføres videre i forarbejderne til loven, at det ikke er muligt at gøre udtømmende op med indholdet af chefbegrebet, og at der i andre tilfælde end dem, der udtrykkeligt er nævnt, må lægges vægt på, om der er tale om ansatte i stillinger, som i henseende til bl.a. ledelsesbeføjelser, lønforhold og stilling i det administrative hierarki m.v. kan sidestilles med de nævnte eksempler. For så vidt angår spørgsmålet om lønforhold anføres det, at der, som lønforholdene er i dag, normalt vil være tale om ansatte i lønramme 36 eller derover eller på tilsvarende niveau.

I forarbejderne til loven er der ikke taget stilling til, om en skoleinspektør vil være omfattet af chefbegrebet i lovens § 2, stk. 3, 2. pkt. Spørgsmålet ses heller ikke behandlet i den forvaltningsretlige litteratur. Spørgsmålet kan derfor give anledning til en vis tvivl.

Ved vurderingen af, om den her omhandlede stilling som skoleinspektør må anses for en 'chefstilling' efter offentlighedslovens § 2, stk. 3, 2. pkt., må der efter Justitsministeriets opfattelse for det første lægges vægt på, at der til den pågældende stilling – som til alle andre stillinger som skoleinspektør – efter folkeskoleloven er knyttet en række ledelsesbeføjelser.

Det fremgår således af folkeskolelovens § 45, stk. 1, at skoleinspektøren har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. Endvidere leder og fordeler skoleinspektøren arbejdet mellem skolens ansatte, ligesom inspektøren træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2. Hertil kommer, at skoleinspektøren udarbejder forslag til skolebestyrelsen vedrørende principper for skolens virksomhed, og forslag til skolens budget inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 3.

Der må endvidere – hvad særligt angår den her omhandlede stilling som skoleinspektør – lægges vægt på, at der var tale om en tjenestemandstilling på løntrin 49 svarende til lønramme 36, og at den pågældende var inspektør for en forholdsvis stor skole med ca. 470 elever og 40 lærere. På den anførte baggrund er Justitsministeriet mest tilbøjeligt til at mene, at den foreliggende stilling som skoleinspektør må anses som en chefstilling i offentlighedslovens § 2, stk. 3's forstand."

Indenrigsministeriet har i sin udtalelse af 21. juni 2000 bl.a. anført følgende:

"Offentlighedslovens § 2 blev ændret ved lov nr. 276 af 13. maj 1998, og Deres adgang til aktindsigt i (X) Kommunes sag om en fratrædelsesaftale vedrørende (B) skal vurderes efter de herefter gældende regler.

§ 2, stk. 2 og 3, i offentlighedsloven (lov nr. 572 af 19. december 1985 som senest ændret ved lov nr. 276 af 13. maj 1998), er sålydende:

'Stk. 2. Bortset fra bestemmelsen i § 6 gælder loven endvidere ikke for sager om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste. Det samme gælder for andre sager om enkeltpersoners ansættelsesforhold i det offentlige tjeneste, jf. dog stk. 3 og § 4, stk. 2.

Stk. 3. I sager som nævnt i stk. 2, 2. pkt., gælder loven for oplysninger om den ansattes navn, stilling, uddannelse, arbejdsopgaver, lønmæssige forhold og tjenesterejser. For så vidt angår ansatte i chefstillinger, gælder loven endvidere for oplysninger om disciplinære reaktioner af advarsel eller derover. Det gælder dog kun for et tidsrum af to år efter, at den endelige afgørelse herom er truffet.'

Efter offentlighedslovens § 2, stk. 2, 2. pkt., gælder loven som udgangspunkt ikke sager om enkeltpersoners ansættelsesforhold i det offentlige tjeneste. Loven gælder dog efter § 2, stk. 3, for en række nærmere angivne oplysninger i konkrete personalesager, herunder for oplysninger om disciplinære reaktioner af advarsel eller derover for så vidt angår 'ansatte i chefstillinger' i et tidsrum af to år efter, at den endelige afgørelse herom er truffet. Bestemmelsen i § 2, stk. 3, betyder, at spørgsmålet om aktindsigt for disse oplysningers vedkommende skal afgøres efter lovens almindelige regler.

På grundlag af (X) Kommunes oplysninger til sagen lægger Indenrigsministeriet ligesom tilsynsrådet til grund, at aftalen om fratrædelse indgået mellem (B), Danmarks Lærerforening og (X) Kommune må anses som en afskedigelse begrundet i disciplinære forhold. Indenrigsministeriet forudsætter på baggrund af de foreliggende oplysninger, at denne afgørelse på tidspunktet for Deres anmodning om aktindsigt ikke var mere end to år gammel.

Udtrykket 'ansatte i chefstillinger' er ikke nærmere præciseret i ordlyden af offentlighedslovens § 2, stk. 3.

Forarbejder til bestemmelsen samt ordlyden af § 45 i folkeskoleloven er gengivet i Justitsministeriets udtalelse af 15. oktober 1999.

Justitsministeriet har udtalt, at spørgsmålet om, hvorvidt en skoleinspektør er omfattet af chefbegrebet i offentlighedslovens § 2, stk. 3, kan give anledning til tvivl. Justitsministeriet har endvidere udtalt, at ministeriet er mest tilbøjeligt til at mene, at den foreliggende stilling som skoleinspektør må anses som en chefstilling i offentlighedslovens § 2, stk. 3's forstand.

Indenrigsministeriet er på denne baggrund mest tilbøjeligt til at mene, at skoleinspektør (B) må anses for omfattet af udtrykket 'ansatte i chefstillinger' i offentlighedslovens § 2, stk. 3, 2. pkt.

Det er derfor Indenrigsministeriets opfattelse, at Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt ikke ved sin udtalelse om, at meget taler for, at (B) var omfattet af offentlighedslovens chefbegreb, har tilsidesat lovgivningen eller har udtrykt en urigtig retsopfattelse.

§ 61, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse har følgende ordlyd:

'Stk. 2. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.'

Det er såvel i administrativ praksis som i domspraksis antaget, at det er en betingelse for anvendelse af tvangsbøder efter § 61, stk. 2, at der foreligger den fornødne klarhed, dvs. at der ikke må være rimelig tvivl om, at lovgivningen er tilsidesat.

Der kan henvises til den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, s. 216f., og Hans Gammeltoft-Hansen mfl., Forvaltningsret, 1994, s. 511ff.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet ikke grundlag for at fastslå, at Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt har tilsidesat lovgivningen ved at undlade at anvende sanktioner efter § 61, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse over for medlemmer af (X) Byråd."

Herefter klagede A til mig, og jeg videresendte klagen til kommunen som en anmodning fra A om at kommunen på det nu foreliggende grundlag tog sagen op til fornyet behandling.

I brev af 5. september 2000 til A meddelte kommunen at den ikke havde ændret opfattelse. Kommunen henviste til at det fortsat ikke var påvist at det var ulovligt at nægte aktindsigten. Da det ikke var klart at B var omfattet af chefbegrebet, ønskede kommunen fortsat at beskytte ham.

I anledning af kommunens brev bad jeg kommunen om et møde som blev afholdt den 21. december 2000. I mødet deltog fra kommunen borgmesteren, økonomiudvalget og kommunaldirektøren. På mødet gav jeg udtryk for min retsopfattelse af sagen. I brev af 11. januar 2001 til kommunen fremsendte jeg min opfattelse skriftligt. I brevet udtalte jeg bl.a. følgende:

"Indenrigsministeriet og Justitsministeriet har i udtalelser af henholdsvis 21. juni 2000 og 15. oktober 1999 redegjort for retsgrundlaget.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i offentlighedslovens § 2, stk. 3, 2. punktum, at chefbegrebet omfatter stillinger som kontorchef og derover. Også andre stillinger kan være omfattet af chefbegrebet hvis de i henseende til bl.a. ledelsesbeføjelser, lønforhold og stilling i det administrative hierarki kan sidestilles med disse stillinger. Der vil normalt være tale om stillinger i lr. 36 eller derover.

Stillinger som skoleinspektør er ikke nævnt i forarbejderne. Det må derfor bero på en nærmere vurdering om en stilling som skoleinspektør er omfattet af chefbegrebet.

Efter folkeskoleloven har en skoleinspektør en række ledelsesbeføjelser. Skoleinspektøren leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte og træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever. Skoleinspektøren udarbejder forslag til principper for skolens virksomhed og forslag til skolens budget. Skoleinspektørens ansvar omfatter den administrative såvel som den pædagogiske ledelse af skolen. Jeg henviser i øvrigt til Justitsministeriets redegørelse herom.

Ved bedømmelsen af om der er tale om en chefstilling, må også indgå en vurdering af indholdet i den konkrete stilling.

(B)'s stilling var en tjenstemandsstilling på løntrin 49 svarende til lr. 36, og han var inspektør for en skole med ca. 470 elever og 40 lærere. En meget betydelig del af stillingens indhold har således bestået i at udøve ledelsesbeføjelser.

Det er på denne baggrund min opfattelse at (B)'s stilling både i henseende til ledelsesbeføjelser, lønforhold og stilling i det administrative hierarki kunne sidestilles med de i forarbejderne nævnte stillinger som er omfattet af chefbegrebet. Det er således klart min opfattelse – som jeg redegjorde for under drøftelserne ved mødet den 21. december 2000 – at (B) i sin stilling som skoleinspektør måtte betragtes som chef i henseende til offentlighedslovens § 2, stk. 3, 2. punktum."

Jeg bad kommunen om at underrette mig om hvad kommunen videre foretog sig i sagen.

Kommunen meddelte mig i brev af 6. marts 2001 at der nu var givet aktindsigt i sagen. Jeg foretog mig herefter ikke mere i sagen.

Om

Retsinformation.dk er indgangen til det fælles statslige retsinformationssystem, der giver adgang til alle gældende love, bekendtgørelser og cirkulærer m.v. Der er også adgang til Folketingets dokumenter og beretninger fra Folketingets Ombudsmand. På retsinformation.dk anvendes der ikke cookies.

Besøg også

Vælg site

